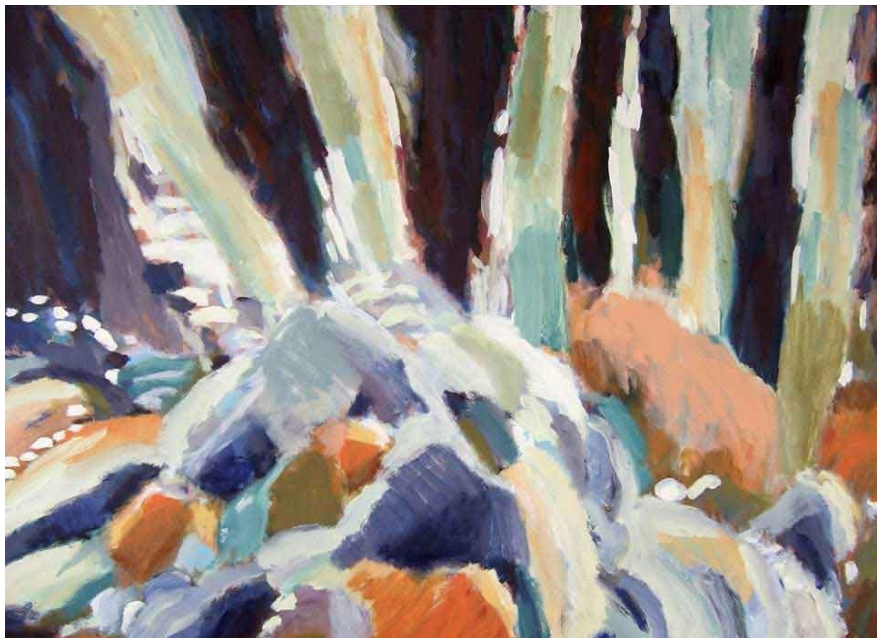

Dimissionstale d. 24/6 2020

VIA UC Læreruddannelsen i Aarhus

Af Lektor Lisbet Hastrup Clausen

Kære dimittender - kære nye lærere

Tillykke med eksamen og tillykke med den profession, I har valgt. Tak for jeres med - og modspil i de forløbne fire år! I har holdt os til ilden, så vi hele tiden har måttet gøre vores bedste for at udfordre jer, så I nu er beredte til at træde ind i den skolevirkelighed og den lærerprofession, der venter jer.

Med jer har I (forhåbentlig da) solid viden og kunnen ift. jeres valgte undervisningsfag og det samlede LG felt. Det hele er vigtigt.

Samtidig håber jeg, at I også gennem studiet har fået lyst til mere viden og fortsatte studier, fordi I har erfaret, at det at være lærer, ikke er noget, man bliver en gang for alle, nej, det er en stadig pågående, undersøgende og udviklende proces - hele tiden skal ens videnskorpus udbygges - at være lærer er at have *viljen til viden* - ikke bare for en selv, men i højeste grad for de elever, der er i ens varetægt.

Det er komplekst at være lærer - og det er et af de mest indholdsrige og væsentlige arbejder, man kan tænke sig.

Hvad er det da - at være lærer? Hvad vil det sige at holde skole?

Ifølge Løgstrup er det i grunden ganske uoverkommeligt; men essentielt og uomgængeligt, i al sin kompleksitet og med det pædagogiske paradoks: At opdrage og uddanne eleverne gennem 'tvang' til at blive frie og myndige voksne! Og så alligevel ikke.

Man har noget at støtte sig til: Pædagogikkens tredje ben: *Undervisningen*.

"Undervisning har betydning", skriver Gert Biesta i *Undervisningens genopdagelse* og stiller dermed skarpt på lærerens opgave og betydning

At være lærer er altid at ville 'noget' med 'nogen'. Og det er derfor helt centralt at fokusere på netop forholdet mellem 'noget' og 'nogen' – mellem fagdidaktikken og almen didaktikken - og i min optik skabes den største værdi for 'nogen', eleverne, ved at tage udgangspunkt i 'noget', skolens indhold, fagenes særlige bidrag til viden om og forståelse for verden. Alle elever jeg har mødt, og det er mange, er alle kommet i skole for at lære 'noget'!

For at løfte undervisningsopgaven kræver det lærere, der myndigt, vidende og handlekraftigt kan udøve og vise professionel dømmekraft, og det betyder, at man som lærer og didaktiker insisterer på at have et professionelt råderum. Til tider skal man kæmpe for det!!

Læreropgaven og tiden ER kompleks, og der kan være en tilbøjelighed til at ville reducere kompleksiteten; men kompleksiteten er et vilkår, der ikke skal reduceres; men bruges produktivt gennem et kvalificeret og dynamisk syn på, hvad fag, fagdidaktik og læreridentitet er og ikke mindst, hvordan samspillet imellem dem er.

Som et kategorisk imperativ til læreren ligger også, at man har øje for elevernes forudsætninger og den enkelte elevs særlige væren i verden. Det kræver lydhørhed og sensibilitet over for eleverne og deres omgang med stoffet.

Undervisningen skal med Gert Biestas ord: " ... vække et andet menneskes lyst til at eksistere i og med verden på en voksen måde"

At ville 'noget' med 'nogen' er også at øse af egen viden, være generøs og stille skarpt på 'det privilegerede' indhold! At ville være *sammen* med sine elever om et væsentligt indhold. 'Noget'!

I dette ligger for mig en tro på, at elevernes møde med et væsentligt indhold kobler dem til og giver dem indsigt i forskellige (bestemmende) diskurser, historiske såvel som samtidige (og dermed fremtidige). Man åbner verden og kaster dermed et nyt lys på deres verden.

Måderne hvorpå man åbner stoffet for eleverne er legio - men overordnet set er det vigtigt, at eleverne oplever glæden *ved at tilegne sig viden, ved at undersøge et stof og sætte det i forbindelse med allerede kendt stof*. Dvs. eleverne skal opleve videnskabens nysgerrige tilgang.

Martin Waagenschein, der er fysiker, beskriver lærerens rolle i forbindelse med den videnskabelige tilgang til stoffet:

" læreren holder forståelsesprocessen i gang som en flod, der flyder, og udgør samtidig bredden, som gør forståelsesprocessen mulig".

Sætte fri og rammesætte!

Og således kobles 'nogen' til 'noget'.

At ville 'nogen' 'noget' er at ville *alle* elever - og for mig betyder det bl.a., at der aldrig kan være en teori eller et idebaseret koncept, der står over den enkelte elev / eller barn - for nok er de elever, men de er også børn - mennesker, der skal være i skolen og i klassen i egen ret som sig selv, selvfølgelig som en blandt andre.

Man må som lærer altid være kritisk reflektiv og eksplicite sit ståsted, aldrig bare følge trop!

Det skal I huske!

At ville 'noget' med 'nogen' og et øget fokus på undervisning er også et opgør med instrumentaliseringen og ideen om en friktionsfri skole og en besindelse på skolens dobbelte forpligtelse:

Dannelse og uddannelse;

Dannelse forstået som Bild-ung – gør mennesket (eleven) til et kulturvæsen, og *uddannelse* – gør mennesket (eleven) til et vidende væsen. Dannelse og uddannelse er dermed to sider af samme sag og forudsætningen for at læreren og skolen kan lykkes med det, jeg startede med at sige: At opdrage og uddanne eleverne til at blive frie og myndige voksne! Med livsmod - for nu igen at referere til Løgstrup.

Jeg håber, I vil gå til opgaven, eleverne og stoffet med frimodighed og samme glæde, som jeg har haft som lærer.

Så vil I opleve magiske dage, og I vil have styrke til at overkomme de mere tunge af slagsen.

Endnu en gang hjerteligt tillykke! Og alt godt